

บทที่ 5

บทสรุป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยและการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1
3. เพื่อค้นหาปัจจัยที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู และสร้างสมการพยากรณ์การปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่เสนอขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ รุ่นที่ 1 – 5 ที่ยื่นเรื่องตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2550 ถึง วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2552 จำนวน 1,029 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่เสนอขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ รุ่นที่ 1 – 5 ที่ยื่นเรื่องตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2550 ถึง วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2552 จำนวน 200 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ครูตอบแบบสอบถาม โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยติดต่อติดต่อประสานงานโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามให้ครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างมกราคม – กุมภาพันธ์ 2554
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามวัน เวลาและสถานที่ที่นัดหมาย จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่สุด จำนวน 200 ฉบับ
4. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและรายงานผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ระหว่างปัจจัยกับการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู
4. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อ ค้นหาตัวแปรที่ดีที่สุดในการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 และสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่ส่งผลการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ พบว่า ครูที่ยื่นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีระดับความคิดเห็นในด้านปัจจัยที่ส่งผลการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษในภาพรวม (6 ตัวแปร) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายตัวแปร มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.77 - 4.12 โดยตัวแปรความสำเร็จการทำงาน (X_2) มีความคิดเห็นสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมาคือ ตัวแปรลักษณะงานที่ปฏิบัติ (X_3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และตัวแปรความรับผิดชอบกับตัวแปรคุณภาพชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96

และผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ พบว่า ครูที่ยื่นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู มีความสัมพันธ์ในทางบวกทุกตัวและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 21 ค่า จากทั้งหมด 21 ค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง .351 ถึง .656 ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ตัวแปรลักษณะงานที่ปฏิบัติ (X_3) กับตัวแปรความรับผิดชอบ (X_5) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .656 รองลงมา คือ ตัวแปรความก้าวหน้า (X_4) กับตัวแปรความรับผิดชอบ (X_5) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .644 และตัวแปรความสำเร็จในการทำงาน (X_2) กับตัวแปรลักษณะงานที่ปฏิบัติ (X_3) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .602 ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ตัวแปรความสำเร็จในการทำงาน (X_2) กับตัวแปรคุณภาพชีวิต (X_6) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .351

และผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย และการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครูมากที่สุด คือ ตัวแปรความรับผิดชอบ (X_5)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ตัว ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง .351 ถึง .656 กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู มีค่าอยู่ระหว่าง .333 ถึง .471 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ตัว มีค่าสูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู จึงทำให้เกิด Collinearity หรือ Multicollinearity แต่ตัวแปรพยากรณ์ก็ยังสามารถใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้อยู่ เนื่องจากผลการวิเคราะห์ค่า Tolerance อยู่ระหว่าง .521-.788 จะเห็นได้ว่าค่า Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 ทำให้ยังไม่เกิดปัญหาต่อการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในครั้งนี้

และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ระหว่างปัจจัยกับการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ตัวแปร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)

เท่ากับ .559 ค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 31.2 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ .279

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 คือ ตัวแปรความรับผิดชอบ (X_5) ตัวแปรการได้รับการยอมรับนับถือ (X_1) และตัวแปรลักษณะงานที่ปฏิบัติ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ เท่ากับ .184, .170 และ .179 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ .235, .228 และ .190 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .546 ค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 29.8 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ .239 และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ 2.119 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = .184(X_5) + .170(X_1) + .179(X_3) + 2.119$$

$$\hat{Z} = .235(Z_{X_5}) + .228(Z_{X_1}) + .190(Z_{X_3})$$

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้า เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่ส่งผลการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ พบว่า ครูที่ยื่นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีระดับความคิดเห็นในด้านปัจจัยที่ส่งผลการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยตัวแปรความสำเร็จในการทำงาน มีความคิดเห็นสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูที่ยื่นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ต้องการวิทยฐานะที่สูงขึ้น ตามทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ (McClelland อ้างอิงใน วินัย ศิริจันทร์, 2544) มีความเชื่อว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ คือ ความต้องการสัมฤทธิ์ผล มนุษย์มีความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุความสำเร็จ และคำกล่าวของ วัฒนา สุตรสุวรรณ (2521, หน้า 136) กล่าวว่า ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้มีความสุขในการปฏิบัติงาน และทำงานของเขาได้ดีที่สุด คือ การได้รับรู้ระดับผลสำเร็จของการทำงาน ซึ่งการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษมีข้อกำหนดคุณลักษณะ

ในการปฏิบัติตน ผลการปฏิบัติตนเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าคุณได้ปฏิบัติตามคุณลักษณะที่เหมาะสม และทำให้ทราบว่าความสามารถของคุณที่ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษมากน้อยเพียงใด อันจะช่วยปรับปรุงผลการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎี Three Needs ของ McClelland (วันชัย มีชาติ, 2544, หน้า 59 อ้างอิงใน ศศิธร อารีรักษ์, 2549) กล่าวว่า บุคคลที่มีความต้องการประสบความสำเร็จจะให้ความสำคัญกับการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ผู้ที่มีแรงจูงใจในด้านความสำเร็จของงานจะมีลักษณะสำคัญ คือ ต้องการที่จะมีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ชอบแสวงหาความท้าทาย พยายามที่จะตั้งเป้าหมายที่สามารถบรรลุได้ แต่ต้องมีความพยายามและตั้งใจหรือเสี่ยงในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย และมีความเต็มใจที่จะทำงานหนักและมีพลังงานในการทำงานสูง ผู้ที่มีความต้องการด้านนี้จะให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะเป้าหมายที่ตั้งไว้มีความยากและความเสี่ยงในการที่จะทำให้สำเร็จก็ตาม

และผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษพบว่า ครูที่ยื่นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ทั้งนี้เพราะครูที่ยื่นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะพบว่าครูส่วนใหญ่ที่ยื่นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 46 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานสูง รวมไปถึงการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะ เพื่อประเมินวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ด้วยเช่นกัน และครูส่วนใหญ่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป ซึ่งถือว่านานสำหรับอายุราชการ การทำงานมานานทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตนในด้านต่างๆ ตามคำกล่าวของ ยงยุทธ สิมพา (2542, หน้า 33-34) กล่าวว่า งานที่ครูปฏิบัติทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรงและในส่วนงานที่สนับสนุนการเรียนการสอน งานเหล่านี้ ได้แก่ งานสอนและงานบริหารชั้นเรียน งานกิจกรรมและบริหารนักเรียน งานธุรการ งานแนะแนว งานพัฒนาสังคม และงานพัฒนาตนเอง จากการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจึงเป็นเรื่องง่ายสำหรับครูที่จะปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู มีความสัมพันธ์ในทางบวกทุกตัว และ

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 21 ค่า จากทั้งหมด 21 ค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .351 ถึง .656 ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ตัวแปรลักษณะงานที่ปฏิบัติ (X_3) กับตัวแปรความรับผิดชอบ (X_5) จากผลการวิจัยดังกล่าวทั้งนี้อาจเป็นเพราะตัวแปรลักษณะงานที่ปฏิบัติซึ่ง หมายถึง ลักษณะงานที่ได้รับส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตรงกับความรู้ความสามารถ ความถนัด ทักษะปฏิบัติเป็นงานที่มีโอกาสเรียนรู้งาน มีงานปริมาณที่เหมาะสม ทำงานได้สำเร็จ มีประโยชน์ และได้ใช้เทคนิคความรู้ความสามารถ ทำทลายต่อความรู้ความสามารถ มีความน่าสนใจชวนปฏิบัติ มีโอกาสที่จะปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ตามทฤษฎีคุณลักษณะของงาน (Job Characteristics Theory) ของแฮคแมนและโอลด์แมน (Hackman and Oldman, 1976 อ้างอิงใน สมชาย โคตรภูงา. 2547) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งมีผลถึงความต้องการความเจริญก้าวหน้าแตกต่างกัน บุคคลที่มีความต้องการความก้าวหน้าสูงจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของงานมากกว่าบุคคลที่มีความต้องการความก้าวหน้าระดับต่ำ คุณลักษณะของงานที่บุคคลพึงพอใจจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีและทำงานได้ดี แรงจูงใจของบุคคลที่มีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าและพัฒนาคุณลักษณะของงาน 5 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความหลากหลายของทักษะ 2) มีความมีเอกลักษณ์ของงาน 3) ความสำคัญของงาน 4) ความเป็นอิสระของงาน 5) ผลสะท้อนของงาน เช่นเดียวกับเฮอริชเบอร์ก (Herzberg, 1950 อ้างอิงใน วินัย ศิริรินทร์, 2544) กล่าวว่า ลักษณะของงานที่เหมาะสมกับความสามารถจะก่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้ประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องได้รับงานที่น่าสนใจ มีความยากง่าย กว้างขวาง ทำทลายความสามารถ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวางแผน และการตัดสินใจ ส่วนตัวแปรความรับผิดชอบนั้นเฮอริชเบอร์ก (Herzberg, 1950 อ้างอิงใน วินัย ศิริรินทร์, 2544) กล่าวว่า การปฏิบัติงานที่ดีเกิดจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ๆ และมีอำนาจในความรับผิดชอบเต็มที่ เมื่อทั้งสองปัจจัยนี้มีความสัมพันธ์กันทางบวกจึงจะทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความรับผิดชอบ ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษมากที่สุด

และผู้วิจัยพบว่าการค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันทั้ง 6 ตัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ จึงทำให้เกิด Collinearity หรือ Multicollinearity (นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์, 2552) คือ สภาพที่เกิดสหสัมพันธ์ (Correlation) กันเองระหว่างตัวแปรอิสระในระดับค่อนข้างสูง แต่ตัวแปรพยากรณ์ก็ยังสามารถใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้อยู่ เนื่องจากค่า Tolerance เข้าใกล้ 0 มากเท่าไร

ก็แสดงว่าระดับความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้นของตัวแปรที่มีปัญหามาก (สมประสงค์ เสนารัตน์, 2552) แต่ค่า Tolerance ที่วิเคราะห์ได้ ไม่เข้าใกล้ 0 ทำให้ตัวแปรพยากรณ์ไม่เกิดปัญหาต่อการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในครั้งนี้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยการตัดตัวแปรที่มี Collinearity หรือ Multicollinearity ออกจากการวิเคราะห์ หรือรวมตัวแปรที่มี Collinearity ให้เป็นตัวแปรใหม่ที่ยังให้ความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอยู่ หรืออาจจะใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบอื่นที่ไม่สนใจ Collinearity หรือ Multicollinearity เลย

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่าตัวแปรพยากรณ์ จำนวน 3 ตัวแปร ที่มีอำนาจในการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ 1) ตัวแปรความรับผิดชอบ (X_5) 2) ตัวแปรการได้รับการยอมรับนับถือ (X_1) และ 3) ตัวแปรลักษณะงานที่ปฏิบัติ (X_3) ดังผลการวิจัยที่พบว่า

3.1 ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยแรกที่มีผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อาจจะเป็นเพราะครูที่มีความรับผิดชอบสูง ทำให้ปฏิบัติงานทั้งในหน้าที่และที่ได้รับมอบหมายพิเศษได้อย่างเต็มที่ เต็มใจและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความต้องการทางสังคมที่บุคลากรต้องการให้องค์กรเปิดโอกาสให้ได้รับความไว้วางใจในการรับผิดชอบงานอย่างเต็มที่ โดยไม่มีการตรวจสอบหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความอึดอัดต่อการปฏิบัติงาน และเมื่อบุคลากรได้รับความพึงพอใจและความภาคภูมิใจที่เกิดจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานก็จะส่งผลให้งานที่ปฏิบัติเกิดความคล่องตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวลักษณ์ น้อยสกุล (2548, หน้า 72-73) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู กลุ่มสำนักงานเขตที่ 4 สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยจูงใจที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของงานที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานไฟฟ้า เขต 3 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบเป็นการเริ่มต้นที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพในการปฏิบัติงาน เป็นพื้นฐานของความสำเร็จทุกด้าน

3.2 สำหรับการได้รับการยอมรับนับถือ เป็นความต้องการที่ครูต้องการให้หน่วยงานให้การยอมรับนับถือ ตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (วันชัย มีชาติ, 2544) ที่กล่าวว่าความต้องการยอมรับนับถือ (Esteem Need) เป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความอยากเด่นในสังคม ต้องการให้บุคคลอื่นยกย่องรวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระเสรี

และความต้องการมีเกียรติ มีชื่อเสียง มีฐานะที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น เพื่อสร้างความพึงพอใจหรือตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณ์ เสรีจกิจดี (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู คือ การได้รับการยกย่อง และเยาวลักษณะ น้อยสกุล (2548, หน้า 72-73) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู กลุ่มสำนักงานเขตที่ 4 สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยจูงใจที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของงาน คือ การได้รับการยกย่อง รวมทั้งงานวิจัยของ จารุณี สารนอก (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานการไฟฟ้า เขต 3 จังหวัดนครราชสีมา ด้วยเช่นกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการได้รับการยอมรับนับถือซึ่งเป็นการต้องการของมนุษย์ เมื่อได้รับการตอบสนองก็จะทำให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมที่สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนางานได้ดีขึ้น

3.3 และสุดท้ายลักษณะงานที่ปฏิบัติ ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่ง ทั้งนี้จากสมยศ นาวิกาน (2539, หน้า 222-223) กล่าวว่า เนื้อหาของงานจะมีบทบาทที่สำคัญต่อการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด พนักงานต้องทำงานที่ทำทนายพวกเขาไม่ต้องการทำงานที่ไม่ได้ใช้ความคิดวันแล้ววันเล่า ลักษณะของงานที่กระทบต่อความพึงพอใจในงานมีอยู่ 2 ด้าน คือ ความหมายของงาน และการควบคุมวิธีการทำงาน โดยทั่วไปงานที่มีความหลากหลายพอประมาณจะสร้างความพึงพอใจในงานได้สูงสุด และลักษณะของงานที่เหมาะสมกับความสามารถจะก่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้ประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องได้รับงานที่น่าสนใจ มีความยากง่าย กว้างขวาง ทำทนายความสามารถ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวางแผน และการตัดสินใจ (Herzberg, 1950 อ้างอิงใน วินัย ศิริรินทร์, 2544) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย ศิริรินทร์ (2544, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยจูงใจในการทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ข้าราชการครูทำผลงานทางวิชาการ คือ ปัจจัยด้านลักษณะงานและงานวิจัยของนภารัตน์ ชูทอง-รัตน์ (2548, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี คือ ด้านลักษณะงานที่ทำ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะงานที่เหมาะสมกับความสามารถของครู ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เพื่อให้ครูที่ขึ้นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรอรับการประเมินวิทยฐานะนั้น หน่วยงานหรือครูผู้ขึ้นเรื่องขอเลื่อนวิทยฐานะเอง ควรให้ความสำคัญ ต่อความรับผิดชอบในการที่ปฏิบัติ โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ส่วนหน่วยงาน การได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในงานสำคัญๆ เป็นความต้องการสูงสุดของคน ดังนั้น นโยบายการทำงานของผู้บริหาร จึงควรสอดคล้องกับความต้องการด้านนี้ รวมทั้งด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มีส่วนทำให้ครูเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อครูมีความรู้สึกที่ดีในสภาพปัจจุบันย่อมที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นโดยการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ที่ควรมอบหมายให้ตรงกับความต้องการและความสามารถ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนในการเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการตรวจสอบตัวแปรที่ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู เพื่อเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ให้มีความเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อให้ผลการวิเคราะห์หาค่าถดถอยพหุคูณมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น
3. ควรมีการศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ เพิ่มเติม ที่อาจมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนในการขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของครู เช่น เพศ อายุ อาชีพราชการ เป็นต้น
4. การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้กว้างขึ้น เพื่อตรวจสอบดูว่า ผลการวิจัยที่ได้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้หรือไม่
5. ควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์อื่น เช่น การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล (Canonical Correlation Analysis) เป็นต้น